

SMUL

Suomen Metsäurheiluliitto r.y.

METSÄNOMISTAJIEN METSÄTAITOKILPAILUN SÄÄNNÖT

Voimassa 19.8.2018 alkaen

Metsänomistajien metsätaitokilpailuiden tarkoituksena on metsäomaisuudenhoidossa tarvittavien tietojen ja taitojen kehittäminen ja omatoimisuuden lisääminen.

Metsätaitokilpailuissa noudatetaan seuraavia Suomen Metsäurheiluliiton hallituksen vahvistamia sääntöjä.

1 § Suomenmestaruuskilpailujen järjestämisoikeus ja valvonta

Näissä säännöissä Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:stä käytetään nimitystä MTK. MTK myöntää anomuksesta SM-kilpailujen järjestämisoikeuden

Metsänhoitoyhdistykselle sekä hyväksyy kilpailuajankohdan, joka on vuosittain kesäsyyskuussa. MTK nimeää järjestäjien ehdotuksesta kilpailun valvojan. Järjestäjän on ajoissa alistettava valvojan hyväksyttäväksi kilpailun yleissuunnitelma sekä kilpailutehtävien yksityiskohtainen suunnitelma. Valvojan valtuuksien ja vastuun osalta noudatetaan SMUL:n hallituksen vahvistamaa ohjesääntöä.

2 § Sääntöjen muuttaminen

Sääntöjä koskevia muutosehdotuksia tulee ilmoittaa Suomen metsäurheiluliittoon, joka kokoaa ja kutsuu koolle tarvittaessa sääntötoimikunnan. Kun kyseessä on metsänomistajien kilpailuiden sääntömuutos; MTK:lla on niin halutessaan edustaja sääntötoimikunnassa. Yksi sääntötoimikunnan jäsen toimii yhdyshenkilönä MTK:hon. Suomen metsäurheiluliiton hallitus hyväksyy kokouksessaan sääntömuutokset. Kilpailusääntöjä voidaan muuttaa ainoastaan Suomen Metsäurheiluliiton hallituksen päätöksellä.

3 § Osanotto-oikeus Suomen mestaruuskilpailuihin

Kilpailu on tarkoitettu metsänomistajille ja metsätaitoilun harrastajille. Suomen mestaruuskilpailuun saavat osallistua Metsänhoitoyhdistykset, MTK:n maataloustuottajienliitot ja yhdistykset, metsäalan yritykset, metsänomistajayhdistykset ja metsänomistajakerhot (jäljempänä käytetään yhteisnimeä yhdistykset) ennakkoon ilmoittamallaan joukkueilla. Osanotto-oikeuden saavalla metsänomistajakerholla tulee olla kirjallinen toimintasuunnitelma, säännöt, johtokunta tai hallitus ja vähintään 30 luetteloitua jäsentä. Osanottajien määrän rajoitusta ei ole.

Osallistumisoikeutta ei kuitenkaan myönnetä metsäalalla toimivalle tai toimineelle metsätoimihenkilölle. 3. asteen opintojen työharjoittelut eivät pois sulje osallistumista kilpailuihin. Tämä pätee myös muihin metsänomistajien kilpailuihin.

4 § Sarjat

Kilpailu käydään yleisessä, naisten ja nuorten sarjoissa sekä yhdistysten välisenä joukkuekilpailuna. Joukkueessa on enintään 4 kilpailijaa, joista vähintään yhden on oltava naisten tai nuorten sarjaan osallistuva kilpailija. Joukkuekilpailussa tulokseen lasketaan mukaan joukkueen kolmen parhaimman jäsenen tulos. Yhdistys voi lähettää kilpailuun niin monta joukkuetta, kuin haluaa. Joukkueet tulee nimetä selkeästi ilmoittautumisen yhteydessä. Kilpailija voi edustaa vain yhtä joukkuetta ja sarjaa. Nuorten sarjaan saavat

SMUL

Suomen Metsäurheiluliitto r.y.

osallistua kilpailuvuonna korkeintaan 18 vuotta täyttäneet tai täyttävät henkilöt. Muissa kilpailuissa lukuunottamatta SM-kilpailua, on Joukkuekilpailun järjestäminen kilpailun järjestäjien päätettävissä.

5 § Kilpailukortti

Kilpailu käydään metsänomistajien kilpailukortin mukaisesti. Kilpailukortissa on leimaustehtävä ja 13 taitotehtävää. Metsänomistajien metsätaitokilpailun kilpailukortin oikeudet ovat Suomen metsäurheiluliitolla.

6 § Paremmuusjärjestyksen määräytyminen ja palkinnot

Henkilökohtaisessa kilpailussa paremmuusjärjestyksen ratkaisee tehtävä- ja leimauspisteiden yhteenlaskettu pistemäärä. Tasapisteiden sattuessa voittaa se, jolla on korkein pistemäärä tehtäväosassa. Tämän jälkeen ratkaisee puuston kokonaistilavuus - tehtävässä saatu pistemäärä. Seuraavana ratkaisee yksittäisen puun tilavuus -tehtävässä saatu pistemäärä. Ellei sijoitus ratkea näiden vertailujen jälkeenkään, Jaetaan sija kilpailijoiden kesken. Joukkuekilpailussa paremmuusjärjestyksen ratkaisee joukkueen jäsenten tehtävä- ja leimauspisteiden yhteenlaskettu pistemäärä. Jos joukkueiden pisteet menevät tasan, niin paremmuuden ratkaisee se, missä joukkueessa on parhaiten sijoittunut jäsen. Joukkuekilpailun voittanut yhdistys saa vuodeksi haltuunsa kiertopalkinnon. Naisten, yleisen, nuorten ja joukkuekilpailun kolme parasta saavat mitalin. Edellä mainituista palkinnoista huolehtii MTK. Järjestäjä huolehtii muista palkinnoista. jaetulle sijalla voittaneelle annetaan seuraavaksi palkittavan palkinto ja kilpailijoiden kesken arvotaan kumpi saa arvokkaamman palkinnon. (Esimerkiksi hopeasijalle tulee tasapisteissä kaksi, eikä pistevertailussa tule eroa kilpailijoiden välille, arvotaan kumpi saa pronssivoittajan palkinnon ja pronssia voittanut saa 4. sijoittuneen palkinnon jne.). MTK hankkii myöhemmin toiselle jaetulle mitalin.

7 § Kilpailijoiden yhteistoiminta

Metsätaitokilpailu rakentuu yksilöllisen ja rehdin suorituksen periaatteelle. Sen vuoksi kilpailijoiden yhteistyö ja ulkopuolinen avustaminen on kilpailun aikana kielletty. Järjestäjien on valvottava tämän säännön noudattamista ja suljettava kilpailusta sääntöä rikkonut kilpailija.

8 § Välineet

Relaskooppia lukuunottamatta kilpailija ei saa pitää hallussaan tai käyttää minkäänlaisia mittaus- tai viestintävälineitä. Ludde-relaskoopin käyttö on sallittua. Elektronista laskinta saa käyttää. Relaskoopin varressa ei saa olla mitään asteikkomerkinäköä. Järjestäjien on valvottava em. säännön noudattamista ja suljettava sääntöjä rikkonut kilpailija kilpailusta. Kilpailija ei saa tehdä koaloilla varsinaisia teknisiä mittauksia eikä merkintöjä maastoon (nauha, sammal jne). Lajintuntemuskirjallisuutta ei saa olla mukana.

9 § Tehtävien sijoitus ja laadinta

Leimaustehtävä ja 13 taitotehtävää sijoitetaan polun tai viitoitetun reitin varrelle. Toistensa johdannaisina olevat tehtävät on sijoitettava eri koaloille (Esimerkiksi tehtävät: pohjapinta-ala ja kuutiota/ha, eivät saa olla samalla koalalla, koska pohjapinta-alaa tarvitaan määrittelemään kokonaistilavuus.). Reitin pituus on 1-3 kilometriä. Tehtävien on oltava

SMUL

Suomen Metsäurheiluliitto r.y.

yksiselitteisiä eikä tehtäviksi tule valita rajatapauksia. Koeala on pyrittävä sijoittaa niin, että se on vain yhdellä metsikkökuviolla. Sen tulee olla muodoltaan säännöllinen ja 0,1 - 0,5 hehtaarin suuruinen. Metsätyyppikoeala ja ikäkoeala voivat olla pienempiä kuin 0.1 ha. Koealan kokoa ei saa ilmoittaa kilpailijoille. Koealat on rajattava linjakepein, joissa on selvästi maastosta erottuva nauhoitus. Reitin ja koealojen merkkauksessa on otettava huomioon värisokeus joten punaisen ja vihreän nauhan käyttö on kielletty. Koeala mitataan vaakatasossa (porrasmittausta käyttäen). Kaikki puuston tilavuudet tarkoittavat todellista kokonaistilavuutta kuorellista puuta. Tehtäväjärjestys on ilmoitettava kilpailuohjeissa. Järjestäjien on tulosten julkistamisen yhteydessä esitettävä lyhyesti perustelut ratkaisuille tehtäviin 1, 2, 3, 6, 13 ja leimaus. Tehtävien ratkaisujen tulee perustua Tapion suosituksiin hyvästä metsänhoidosta. Koealojen rajausta muuttamalla täsmätään vastaukset mahdollisimman lähelle korttivastausta. Osanottajille on ilmoitettava kilpailupaikalla mittauksen minimiläpimitta. Puustoon otetaan mukaan rinnankorkeudeltaan vähintään 6 cm paksut puut (2cm tasaavalla luokituksella 7 cm). Puiden pituudet on mitattava vähintään yhden metrin tasaavin luokin. Kapeneminen mitataan määritettäessä rungon käyttöosaa. Koealatehtävillä kapenemista ei tarvitse mitata. Kuolleita puita ei mitata. Koealatehtävien tulokset lasketaan mtaito-ohjelmalla tai muuta laskentaohjelmaa käyttäen. Puuston runkotilavuus voidaan laskea myös Metsäntutkimuslaitoksen vahvistamia taulukoita (Folia Forestalia 206, Folia Forestalia 155, MTJ 79, MTJ 113) tai Yrjö Ilvessalon kuutioimis- ja kasvulaskentataulukoita käyttäen, jolloin tulokseen lisätään kannon pienenemisestä johtuen männyllä 1.5 % ja kuusella 1.0 %. Laskennassa voidaan käyttää muitakin kuin edellä mainittuja menetelmiä, kun ne ovat tarkkuudeltaan vähintään yhtä hyviä ja niistä ilmoitetaan kilpailijoille kilpailuohjeissa.

10§ Kilpailuaika ja tehtävien pistelaskenta

Tehtävien tekemiseen on varattava aikaa yksi tunti ja viisitoista minuuttia sekä siirtymistä varten yksi minuutti reitin alkavaa 100 metriä kohti. Kilpailuvuonna 60 vuotta täyttävät ja yli 60-vuotiaat kilpailijat saavat ikähyvityksenä 10 minuuttia, kun radan pituus on vähemmän kuin 2500 metriä. Heidän ikähyvityksensä on 20 minuuttia, kun radan pituus on 2500 metriä tai enemmän. Mikäli kilpailija ylittää tehtävien suoritukseen varatun kokonaisajan, hänen tuloksestaan on vähennettävä kolme pistettä jokaista alkavaa ylitysmuuttia kohti. Pistelaskennassa taitotehtävien 1, 2, 3, 6 ja 13 oikea vastaus antaa 5 pistettä, väärä 0 pistettä. Tehtävien 4, 7, 8, 9, 10, 11 ja 12 oikea vastaus 10 pistettä, lähinnä seuraavat 8, 5, 3, 1. Tehtävän 5 (puuston kokonaistilavuus kuorineen) oikea vastaus antaa 20 pistettä, lähinnä seuraavat 15, 10, 5, 1. Leimaustehtävässä maksimi on 70 pistettä, väärin poistettu puu -1 piste, väärin jätetty puu -1 piste. Leimaus- ja taitotehtävien suurin yhteenlaskettu pistemäärä on 185 pistettä. Tehtävien erityisohjeet ovat seuraavat:

1. Metsätyyppi tai vastaava turvema

Metsätyyppi määritetään Tapion Taskukirjassa 23 painos sivuilla 360-365 esitetyn mukaisesti. Kangasmaat jaetaan kuuteen kasvupaikkatyyppiin (karukkokankaat, kuivat kankaat, kuivahkot kankaat, tuoreet kankaat, lehtomaiset kankaat ja lehdot), joilla on maan eri osissa omat tyyppinimensä. Turvemaat rinnastetaan ravinteisuutensa mukaan kivennäismaiden tyypeihin. Vastaavuustaulukko esitetty TT 23 painos, sivu 361. Koeala on sijoitettava yhdelle metsätypille.

SMUL

Suomen Metsäurheiluliitto r.y.

2. Taimikon ensisijainen hoitotarve seuraavan 2 vuoden aikana.
3. Metsikön käsittely seuraavan vuoden aikana.
4. Puuston pohjapinta-ala, m²
Koeala on sijoitettava yhdelle metsikkökuviolle. Minimiläpimitta ja mittaus samoin kuin tehtävässä runkoluku kpl/ha.
5. Puuston runkotilavuus, m³/ha
6. Kehitysluokka
Kehitysluokalla tarkoitetaan yksityismetsätaloudessa käytössä olevia puustojen kehitysvaiheita (Hyvän metsänhoidon suositukset). Kehitysluokan määrittelyn perustuessa ikään koeala on sijoitettava siten, että ikä poikkeaa raja-arvosta vähintään 5 vuotta. Vastaavasti keskiläpimitan tulee poiketa raja-arvosta 1 cm:n. Keskiläpimitta lasketaan tehtävän 12. mukaisesti.
7. Puun pituus, m
Puun pituus mitataan syntypisteestä (maan pinnan taso) latvaan. Mittaus tehdään kalibroidulla korkeusmittarilla kahdesta vastakkaisesta suunnasta ja puun pituus on mittausten keskiarvo.
8. Runkoluku, kpl/ha
Runkolukuun otetaan koealalta mukaan tasaavaa kahden senttimetrin luokkaväliä käyttäen rinnankorkeudella 7 cm luokkaan luettavat ja sitä paksummat puut. Taimikoissa voidaan käyttää vastaavasti 5 cm:n tai 3cm:n luokkaa, joka on ilmoitettava kilpailuohjeissa ja tehtävätaulun lisäkilvellä. Läpimitta mitataan 1,3 metrin korkeudelta maanpinnan tasosta tai syntypisteestä.
9. Yksittäisen puun tilavuus kuorineen, m³
Tehtävässä määritetään puun tilavuus. Puun läpimitat d1.3 ja d6.0 mitataan cm:n tarkkuudella ristiin tai taolmeterillä. Puun pituus mitataan kalibroidulla korkeusmittarilla kahdesta vastakkaisesta suunnasta 0.25 metrin tarkkuudella. Puun tilavuus voidaan laskea Mtaito- ohjelmalla. Vaihtoehtoisesti tilavuus voidaan määrittää Luonnonvarakeskuksen vahvistamista tilavuustaulukoista. Taulukoita käytettäessä tulos on interpoloitava. Arvioitava puu on merkittävä selvästi ja kilpailijoiden pääsy sen välittömään läheisyyteen on estettävä.
10. Puuston ikä, v
Puuston iällä tarkoitetaan todellista biologista ikää vuosina. Käytetty ikälisäys kanto- tai rinnankorkeusikä on ilmoitettava kilpailijoille ellei todellinen biologinen ikä ole muuten tiedossa. Ikä voi olla myös yhden puulajin ikä. Puulaji ilmoitetaan ohjeissa ja tehtävätaulun lisäkilvellä.

SMUL

Suomen Metsäurheiluliitto r.y.

11. Keskiläpimitta, cm

Keskiläpimitalla tarkoitetaan puuston pohjapinta-alalla painotettua keskiläpimittaa. Läpimitta mitataan SM-kilpailuissa vähintään 1 cm:n tasaavan luokituksen tarkkuudella. Minimiläpimitta ja mittaus kuten tehtävässä runkoluku kpl/ha. Laskennassa kannattaa käyttää Mtaito-ohjelmaa.

12. Alueen pinta-ala, ha

Arvioitava pinta-ala on pyrittävä rajaamaan luonnollisia maasto- ja metsikkökuvioita myöten.

13. Lajintuntemus

Lajintuntemustehtävässä kysytään tehtäväreitit varrella esiintyvää kasvi-, eläin- tai sienilajia. Kasvin ja sienen tulee olla juurillaan sen luontaisella kasvupaikalla, lisäksi esillä saa olla maasta irrotettu näytekappale. Hyönteisen tuhoaman tai vaurioittaman puun pitää olla tehtäväreitit varrella ja lisäksi siihen voidaan tuoda puuta vaurioittanut hyönteislaji näytteille. Metsälinnusta ja nisäkkästä pitää olla jokin sen luontoon jättämä jälki tai luontaisesti alueella asuva eläinlaji täytettynä. Kysyttävän lajin tulee sisältyä sääntöjen liitteenä olevaan lajiluetteloon. Tehtävä on monivalinta, jossa tehtävätaululla annetaan neljä lajiluettelossa mainittua lajivaihtoehtoa numeroituna yhdestä neljään. Oikea numero ympyröidään tehtäväkortista. SM-kilpailuissa lajinimi on ilmoitettava myös ruotsiksi. Lajituntemerkit esitellään tehtävävastausten yhteydessä.

Esimerkki. Lajintuntemus. Minkä lajin papanoita on maassa merkityssä kohdassa? 1. Hirvi. 2. Valkohäntäpeura. 3. Metsäkauris. 4. Metsäjänis.

Leimaus

Leimauksessa noudatetaan metsänhoitosuosituksen harvennuskalleja. Kilpailijoille tulee ilmoittaa kilpailuohjeissa harvennustapa.

10 § Protestit ja muistutukset

Kilpailua koskeva protesti on jätettävä kirjallisena viimeistään 30 minuutin kuluttua tulosten julkistamisesta. Tuomarineuvosto käsittelee mahdolliset protestit ennen palkintojen jakoa. Tuomarineuvoston muodostavat kilpailunjohtaja, valvoja ja kaksi kilpailijoiden edustajaa. Muissa kilpailuissa kilpailunjohtaja ja kaksi kilpailijaa. Mikäli asia koskee em. kilpailijoita tai heidän joukkueitaan, esteellisen sijaisena toimii joku toinen kilpailija. Tuomarineuvoston kokoa SM-kilpailuissa kilpailunjohtaja. Tuomarineuvoston kokoonpano ilmoitetaan kilpailijoille ennen kilpailun alkua. Tuomarineuvosto käsittelee määräajassa tehdyt protestit ennen palkintojen jakoa ja tekee ratkaisut urheilullisin perustein. Tuomarineuvoston päätös on lopullinen. Tuomarineuvosto voi kuulla kutsumiaan asiantuntijoita. Järjestäjillä on velvollisuus korjata tuloslauettelossa havaitut virheet 2 viikon kuluessa.

Sääntöjen liitteet: Kehitysluokat ja lajiluettelo

Hyväksytty 14.8.2018 Suomen Metsäurheiluliiton hallituksen kokouksessa.